

Debattartikel av Dan Sjöblom, generaldirektör, Konkurrensverket, publicerad bland annat i Skånska Dagbladet och Skaraborgsbygden.

Eftergift är den bästa huvudkudden

Två företag i miljö- och transportbranschen betalade nyligen 4,5 miljoner kronor för att ha överträtt konkurrensreglerna. Det företag som kom till Konkurrensverket och avslöjade överträdelsen klarade sig däremot undan både utredning och böter tack vare Konkurrensverkets eftergiftsprogram. De som kommer till oss och avslöjar lagöverträdelser har tydliga vinster att hämta.

En av Konkurrensverkets huvuduppgifter är att bekämpa karteller och andra konkurrensbegränsande samarbeten mellan företag. Sådana samarbeten är av naturliga skäl hemliga utom för deltagarna själva. Karteller är skadliga för samhället. Vårt eftergiftsprogram, där de som lämnar avgörande information till oss kan gå fria, är ett centralt verktyg i detta arbete.

Konkurrensverket får i genomsnitt in cirka fem eftergiftsansökningar per år. Tillsammans med tips från upphandlare utgör de en av de viktigaste källorna till nya utredningar för oss. Eftergiftsprogrammet bidrar också till att göra karteller mer instabila, eftersom företagen aldrig helt kan lita på sina kartellkumpaner. Den ökade risken för upptäckt har därför också avhållande effekter på företag som annars kanske skulle ha inlett otillåtna samarbeten eller karteller.

På EU-nivå är det numera inte ovanligt att kartellböter landar på miljardbelopp. Kommissionen, som utreder konkurrensbrott för hela EU-området, grundar ofta sina utredningar på en eftergiftsansökan. Exempelvis slapp ABB böter i en kartell på marknaden för högvoltskabel efter att avslöjat samarbetet. Volvo och SKF har fått sänkta böter genom att aktivt underlätta kommissionens utredning av två olika karteller.

Även i Sverige finns det goda skäl att se till att vara den som är först med att blåsa i visselpipan. Förutom Konkurrensverkets senaste beslut som berör miljö- och

Adress 103 85 Stockholm
Besöksadress Torsgatan 11
Telefon 08-700 16 00
Fax 08-24 55 43
konkurrensverket@kkv.se

transportbranschen kan även ett tidigare exempel på marknaden för kraftledningsstolpar nämnas. Den kartellen avslöjades också genom en eftergiftsansökan, och informationen gjorde det möjligt för Konkurrensverket att genomföra en gryningsråd. Företaget som beviljades eftergift slapp helt böter, medan det andra företaget i kartellen fick betala miljonbelopp.

Överträdeser av reglerna uppdagas ofta i samband med verksamhetsöverlåtelser. Ett byte av företagsledning kan leda till en nyttig genomlysning av verksamheten, och det är många gånger lättare för en ny ägare, VD eller styrelse att bryta med gamla eller pågående missförhållanden. Genom att rapportera dem till oss och ansöka om eftergift hinner de inte bli medskyldiga.

Vi ser det som mycket positivt att företag ser över hur de efterlever konkurrensreglerna i samband med struktur- eller ledningsförändringar och vi är nöjda med hur eftergiftsprogrammet har utvecklats. Men nöjdast är nog de företag som slipper såväl utredning som böter.

Dan Sjöblom

generaldirektör Konkurrensverket